

ПРВАТА ДЕТСКА АМБАСАДА ВО СВЕТОТ "МЕЃАШИ"

Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" е основана на 29 април 1992 година во Скопје, како прва регистрирана меѓународна, невладина организација во Република Македонија за заштита на правата на детето во периодот на транзиција. "Меѓаши" се залага за почитување на детската личност преку заштита на нејзините права, застапување на детските интереси, како и преку збогатување на животот со содржини кои детството го прават сигурно и творечко. Исто така, таа го зајакнува НВО движењето за правата на детето во Р Македо-

ИЗВРШНИОТ ДИРЕКТОР НА "МЕЃАШИ", М-Р ДРАГИ ЗМИЈАНАЦ

носта, исклученоста од образованието ги адресираме до претседателот на државата, до премиерот, до министрите за финансии, образование, труд и социјална политика, до пратениците и градоначалниците. Како во Европската унија со толку голем број деца кои се неписмени, кои се исклучени од образованието, кои се најчестите жртви на сексуална, физичка и психичка злоупотреба? Нашите препораки и предлог-решенија се да се зголеми буџетот за образование, за исклучително децата да се вклучат во образованието, да се отворат нови

ДЕТСКИТЕ ПРАВА СЕ ЗАШТ НА МОЛКОТ ЗА НИВНИТЕ

■ Пишува:
Силвана БЛАЖЕВА

нија, развивајќи го волонтерскиот пристап во работата и се грижи за спроведување на Конвенцијата за правата на детето.

"Годинава Амбасадата 'Меѓаши' го одбележува своето 14-годишно успешно дејствување во областа на заштитата на децата. Со нејзините активности таа придонесе во развивањето и во јакнењето на граѓанската свест за детските права. Всушност, 'Меѓаши' го урна молкот за детските страдања, особено за физичката, сексуалната и економската злоупотреба на децата, откривајќи во јавноста повеќе случаи на злоупотреби и директно ангажирајќи се за воспоставување поефикасни механизми за заштита на децата", истакнува м-р Драги Змијанац, извршен директор и коосновач на првата детска амбасада во светот "Меѓаши".

Во рамките на јубилејното одбележување "Меѓаши" се вклучи и во Глобалната недела на акцијата 2006 "На секое дете му е потребен наставник", која се одвива на меѓународно ниво и е координирана од Global March Against Child Labour. Во оваа светска акција "Меѓаши" е вклучена веќе шестта година, при што приоритет е образованието на децата.

"Во јавноста мора да се зголеми свеста дека во Македонија има 18.000 деца, кои се исклучени од образованието и во нашите напори и обиди да го надминеме овој проблем ни помагаат многу јавни личности, социјално одговорни институции, бизнис фирми. Нашите планови за акција, за решенија и за механизми за надминување на овој проблем со неписме-

паралелки за овие деца и да се вработат нови наставници, да се обезбеди топол оброк во училиштата за сите деца кои не се вклучени во образованието, центрите за социјална помош до бараат од родителите - корисници на оваа помош потврда од училиштата дека нивните деца се во редовна настава, да се обезбеди доквалификација и дообука на наставниците за современа и интерактивна настава, да се вратат угледот и достоинството на професијата наставник, да се намали бројот на децата во класовите каде што има повеќе од 34 ученици", додава м-р Драги Змијанац.

"Меѓаши" е во тек на реализација на проектот Психосоцијална и едукативска поддршка на децата без родители по напуштањето на домот "11 Октомври", чија цел е придонес во социјализацијата и осамостојувањето на младинците во услови кога го напуштаат домот, преку обука за компјутери, за ст-

рански јазици, кулинарски вештини, нивно охрабрување за самостоен живот, лобирање и застапување, директни психо-социјални советувања.

Во соработка со центрите за ненасилна акција од Белград и од Сараево во јануари годинава беше промовирана книгата "Не може да ми биде добро, ако на мојот сосед му е лошо". Таа опфаќа збирка на интервјуа на граѓани од поранешна Југославија, односно од кризните региони каде се водеше војна или имаше вооружен конфликт, со граѓани од различни професии, години, пол, етничка припадност. Заедничко за сите е тоа што се подготвени да зборуваат за минатото, да ја согледаат сегашноста и што

Првата детска амбасада во светот го прослави својот 14. роденден. Таа е основана на 29 април 1992 година во Скопје, како светска асоцијација и прва регистрирана меѓународна, непрофитна, непартиска и невладина организација во Македонија за заштита на правата на детето во периодот на транзиција.

"Децата се посебен народ. Децата не се национални и верски војсководци. Тие се еден народ кој никогаш не извел револуција или контрареволуција ниту, пак, повел војна. Децата не се ниту класно ниту национално прашање: децата се прашање над сите прашања. Тие се народ кој најмногу страда во воените судири и човековите трагедии. Децата се само деца. Сите идеали на светот се побезначајни од солзите на едно дете". (Од Повелбата на Првата детска амбасада во светот "Меѓаши")

имаат надежи, ставови и желби за убава и сигурна иднина.

Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" е членка на многу домашни и странски организации и тела, меѓу кои: Граѓанска платформа, потоа Global March Against Child Labour, Defence for Children International, Child Right's Information Network, Child Helpline International и др.

Досегашни деца амбасадори на "Меѓаши" се: Мирјана Бошевска, Гакуш Кабаши и Стефан Плескоњиќ. Амбасадор на Првата детска амбасада во светот е Коле Ангеловски.

Основачи и коосновачи на Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" се Гордана Пирковска Змијанац и м-р Драги Змијанац, кој воедно е и извршен директор.

ИТУВААТ СО УРИВАЊЕТО СТРАДАЊА

НАЈЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ

1992-1995: По почнувањето на кризата во БиХ, Детската амбасада "Меѓаши" даде апел за поддршка, при што организираше прифаќање на децата бегалци, хуманитарна помош и креативни активности со што им помогна на 60.000 деца; 1993: Го отвори првиот дежурен СОС телефон во Македонија и во текот на овие години имаше повеќе од 15.000 повици; 1993: Ја објави книгата "Правата на детето", прва од ваков вид во државава; 1994: Почна со лобирање за ратификување на Хашката конвенција за граѓанско-правните аспекти на меѓународни грабнувања на деца, која во 1995 година ја ратификува македонското Собрание; 1996: Почна со лобирање за воведување на институцијата детски омбудсман; 1999: Македонија воспостави омбудсман лице надлежно за правата на детето; 1997: Амбасадата "Меѓаши" како асоцијативна членка на Defence for Children International оформи Комитет на ДЦИ; 1999: Овој Комитет се регистрира како посебна НВО за правата на детето - Здружение за заштита на правата на детето; 1997-2002: Формираше Македонска национална коалиција за правата на детето (28 НВО), со Секретаријат во "Меѓаши"; 1999: Како национален координатор се придружи на семејството Global March Against Child Labour, одржувајќи акција за подигнување на јавната свест против експлоатацијата на детскиот труд и вклучување на сите деца во образованието; 1999-2000: Ам-

басадата даде поддршка за децата бегалци од Косово, пружајќи им заштита на психо-социјален план; 2000-2001: Кампања за ратификација на Конвенцијата 182 и Препораката 190 за итно елиминирање на најлошите форми на детски труд, кои Собранието на Р Македонија ги ратификува во 2002 година; 2001: Отворено е прифатилиште за деца во кризна состојба, во кое се згрижени 16 раселени лица од с. Арачиново, од кои 8 се деца, а три од нив се родени во прифатилиштето; 2001: Амбасадата "Меѓаши" ја доби наградата за граѓанско општество и демократија, за долгогодишен придонес во изградбата на граѓанското општество во Р Македонија, која ја доделува МЦМС;

2001-2004: Го формира Сојузот на детски организации на Р Македонија, го креира и го објави првиот КОДЕКС на НВО за правата на детето кај нас; 2001-2002: Покрена иницијатива за измена на даночните закони кои се однесуваат на непрофитните организации; 2002-2004: За унапредување на волонтеризмот во државава, при што работеше преку програмата Македонска волонтерска акција (МВА); 2002: Почна програмата за ненесилна разработка на

конфликти во средните училишта во Македонија; 2003: Во соработка со Centro Regionale di Intervento per la Cooperazione (CRIC) од Италија го реализира проектот "Акција за граѓанство преку театар", во кој беа вклучени 60 деца од 3 мултиетнички училишта, како и нивните родители; 2004: Во соработка со Х.А. ЕСЕ подготви 53 предлог-амандмани за измена и дополнување на Законот за семејство и забелешки по Предлог-законот за социјална и детска заштита; 2005: Кампања базирана на Светската кампања за вклучување на децата во училиште "Global Campaign for Education", чија цел е да се подигне јавната свест за што повеќе деца да се вклучат во училиштата.